

NOVELLAPÁLYÁZATUNK EREDMÉNYE

Novellapályázatunk lezárása és az eredmény meghirdetése ezévi pályázatunknak csupán első szakaszát jelenti. A HID ebben az esztendőben már négy műfajra írt ki pályázatot s ezzel újabb lépést tett a demokratikus népi irodalmunk fejlődése útján. A pályázat nem csupán toborzó és új munkatársak, alkotók gyűjtése: jóval több annál; indítás az irodalmi élet mind erőteljesebb kibontására, hogy fölfogja korunk valóban nagy eseményeit és megörökítse a társadalmi előrehaladás minden mozzanatát. Pályázati fölhívásunk hangsúlyozta: . . . »az elmúlt egyeztetendő alatt nem csupán olvasórétegünk szélesedett, de a tollforgatók köre is kibővült, új erők új hanggal léptek az előlíráók soraiba, bátran szembeálltak a kezdés és a vég nehézségeivel és merész vállalkozásuk valóban gazdagította irodalmunkat. Távot vagyunk még attól az irodalmi színvonalától, amely felé a HID irányítja munkatársait, de elindultak azon az úton s akik jönnek, könnyebben teszik meg utuk első szakaszát«.

Második pályázatunk visszhangja éppen ennek a fejlődésnek a bizonyága. A toll művei, akik még ma is a kezdet nehézségeivel küzdenek, e pályázatot újabb erőpróbának tekintették és az elbeszélő műfajban valóban értékes és figyelemre méltó munkákkal találkoztunk. A beérkezett harminchat pályamű mennyiségileg fölülmulta a tavalyi pályázat eredményeit; két tollforgatóval több jelentkezett és a régiek megszólalása mellett új erők is munkára, próbatételre készítetett. Ez a mindenképpen komoly szám a terebélyesedő irodalmi élet bizonyosága még akkor is, ha minőségileg nem jelentett ugyanilyen gyarapodást.

Novellapályázatunk harminchat munkája a minőségi értékelésben mindenképp előtérbe ad számot, hogy kezdő íróink túlhaladtak a kifejezés első kátyuin: az idén kevesebb fércmunkával és jóval kevesebb iskolai dogmákkal találkoztunk és jónéhány írásmű tanuskodik a már elfogadhatóbb elbeszélő stílusról, a jó íráskészségről és a szavak kifejező erejének helytel-közvetlen megfelelő használatáról. Ugyancsak fejlődésnek tudható be a témakörök kiszélesedése. Íróink közelebb léptek a mához, a való életben és a társadalom fejlődésében érő eseményekhez: egyre több az élmény és kevesebb az erőltetett időszerűség, a divatos szólam és a mitingszerű hang. Bár a művészi eszközök még nem szorították ki a hétköznapi propaganda-hangot az irodalmunkból — amennyiben ezt a próbatételt valóban irodalmi megnyilatkozásnak minősítjük, — de éppen ez a pályázat adott jó példákat arra, hogy a nagy napok eseményei miként válhatnak élményszerűvé és mint élmények a megfelelő művészi formában miként telthetnek meg valóságos tartalommal és meggyőző erővel.

A pályázat bíráló bizottsága — Gál László, Kek Zsigmond, Lőrinc Péter, Majtényi Mihály és dr. Steinfeld Sándor, az anyag értékelésénél a legszigorúbb mértékkel mértek, mert hiszen az igazi fejlődést csak a legszigorúbb bírálat hozhatja meg s ez őrizheti meg irodalmi életünk színvonalát. A pályamunkák művészi értékét az egyetemes magyar irodalom vonalához méri, innen kap távlatot s így jelöli meg az alkotói munkának a legmagasabb fokát. Az első pályadíjat az idén sem adták

ki: a pályázók sem a tartalmi, sem a formai követelményekben nem nyújtottak annyit, hogy az első minősítését kitérdemelték volna. A bizottság az értékelés után egy második és két harmadik díjat ítélte meg a pályázóknak.

A második, 2000 dináros pályadíjat

Kolozsy Tibor »Mérgezett eperpálinka« című pályaműve nyerte. A nagylélegzetű elbeszélés egy épülő telepés faluról ad hírt az építkezés minden-napjaiból. Élő élet van ezekben a sorokban a dolgos hétköznapok mása: ez a tiszta tükröződés emeli ki a munkát a többi kéziratok közül. Helyenként kissé terjengős az író s mulasztása, formai fogyatékossága abban van, hogy a drámai tömörítés helyett az apró részletezések megoldási módját választotta.

A harmadik — kétszer 1500 dináros pályadíjat — a bizottság két pályamunka írójának adta:

Dudás Kálmán »Őszőlő—tavaszig« című pályaműve a főkösztás nagy élményét foglalja novellába. Az írás szakavatott tolforgató munkájára vall, helyenként szinte mesteri eszközökkel fogalmazza meg a nagy várakozást, az új élet indulását. E nagy fordulópont valóban nagy próbatétel: az írónak nem mindenütt sikerült meggyőző erővel föloldani a novellába ágyazott oktatószándékát. Bármennyire is vigyáz, kibuggyan belőle az agitációs hang. Zavarólag hat a tárgyi ismeretek hiánya.

Az »Induló élet« című pályamű szinte jelentéktelennek látszó témából s annak igénytelen cselekményéből indul ki s valóban sikerül széles távlatokat megmutatnia. Igazi elbeszélő ereje ebben rejlik. A mese egységét mindvégig meg tudja őrizni, de eredeti hangját sokhelyütt közhelyszerű bottladozások zavarják meg.

A pályadíjat nyert novellákat a HID decemberi száma, a 7 NAP és a MAGYAR SZÓ irodalmi melléklete teszi közzé.

Az elbeszélő műfaj pályázatának végső eredménye ez; a HID ezuttal csak a bejelentésre szorítkozott. A teljes anyag értékelésre az egész pályázat lezárulása után kerül sor.

